Sanan
laskuja,

Walittuja Suomalaisten

Sanan laskuja,

Jotka on kokoillut ja ulos andanut

Jak. Juteini.

Wiipurissa

Painettu And. Cederwallerin Kirjapainossa wuonna 1818.

Niinkuin auringon säteet, jotka poltto-lasilla kootaan, syttyräwät aineen, niin on wiisauskin, Sanan Laskuin suljettuna, woimallinen waikuttamaan.

A.

Aatto juhlista jalombi.

Ah! endinen aikani, nykyinen mieleni.

Ahkeruus pahan onnen woittaa, ahkeruus unengin estää.

Ah! kullaista kotoa, jos on ruokaa niukemmalda, niin on unda wiljemmäldä.

Ahneus wiisaangin pettää.

Ahwen armas tuorehelda, särki säästössä parembi.

Aika autuas kotona, ukko kurja kulkemassa.

Aika tuopi tyynän meren, aika wuotawan wenehen.

Aika wanhin, awaruus suurin.

Ajallansa työn teko, hetkellänsä hywä ilo.

Aika hiiren haukoitella, kuin on kissan kidassa.

Aina kala wedessä, ehk' ei aina apajalla.

Aina sieŋen korsi jää, kussa kuorma katuu.

Aina syötäwä kuluu, pidettäwä paŋenee.

Aina uusi ŋembeämbi, ehkä endinen parembi.

Ain' on aikaa wireällä, kiire laiskalla kotona, jos ei muutoin niin makoolle.

Alaisin raudan, juoma miehen koettelee.

Alku työn kaunistaa, lopussa kiitos seisoo.

Andaa ŋywä wähästäkin, ei paha paljostakan.

Anna kättä köyŋän miehen; köyŋällä on lämmin koura.

Anna paŋalle paljon waldaa, ottaa se itse enemmän.

Annettu luwattu laŋja.

Anfaittu anottu ruoka, syöty leikattu pala.

Apuna aŋongin kyndö, lisänä maŋongin maito.

Arka ŋengensä pitää.

Arka händä peljätkön, waan ei jalo paetko.

Aſeesſa työn teendö, miehesſä pellon kyndö.

Aſia niinkuin ajetaan, laki niinkuin luetaan.

Aſioissa mieldä tarwitaan, hakkaa hullukin halkoja.

Auta Jeſus köyhää miestä, rikas ridoingin elää.

Auta miestä mäessä, älä mäen alla.

Auta minua aitan päälle, kyllän itſe maahan pääſen.

Auta ſitä, joka awun tundee.

Autuaalda woi putoo, waiwaiſen maito kaatuu.

Autuasta takaa, waiwaista otſaan onni potkii.

Autuas wahingosta wiiſaakſi tulee.

E.

Ehtoo karjan, yö perheen kokoo.

Ei aika miestä odota, jos ei mies aikaa.

Ei ajettu tie ruohotu.

Ei anna mammona maata, eikä lekkeri lewätä.

Ei auta linnun lendää, sitte kuin siiwet leikataan.

Ei endiſellä kauwan eletä, jos ei wuodet waraa liſää.

Ei ennen ſaadulla kauwan eletä, jos ei Jumala wastaista anna.

Ei epä-luulo ole tiedon wertainen.

Ei halla haosta lähde, kaste kalwesta katoa päiwän Perttulin peräſtä.

Ei haukku haawaa tee, jos ei puulla päähän lyödä.

Ei haukkuwa koira jänistä ſaa.

Ei hepo häitä kiitä, jouhi-händä juomingia.

Ei hewoinen tiellä liho.

Ei hinda hewoista koroita.

Ei huolda häwyttömällä, työtä maanſa myyneellä.

Ei huoralla häpyä ole.

Ei hulluus häwiämästä kiellä.

Ei hywin syöden säästetä, eikä säästäin hywin eletä.

Ei hywyys kiellä kuolemasta, pahuus kauwan elämästä.

Ei hywä hylkynä ole.

Ei hywä hylyksi joudu, eikä wiisas waiwaiseksi.

Ei hywääkän hewoista saa yli woimansa ajaa.

Ei hywäkän Lääkäri joka reikää lääkitse.

Ei hywä sana haawoita.

Ei hywä sana woidetta tarwitse.

Ei häljyllä häpyä ole.

Ei härkä linnasta palaa, lammas lautamieheldäkän.

Ei hätä häwetä anna, kiire kauwan kiinnitellä.

Ei hätä lakia lue.

Ei itku hädästä päästä, parku päiwistä pahoieta.

Ei juosten jauheta, köyhyyttä jaloin jätetä.

Ei kaikkia waiwoja pundariin panna, eikä kaikkia karwaisia korweta.

Ei kaikki kuldaa kuin kiildää, eikä hopiaa kuin hohtaa.

Ei kaikki taudit ole kuolemaksi.

Ei kaikki waiwat watiin tule.

Ei kaksi suurta yhteen säkkiin mahdu.

Ei kalua saaden rikkaaksi tulla, waan säästäin.

Ei kalu kylässä parane.

Ei karhua witsalla lyömistä ole.

Ei karja niin katoa, kuin paimenet puhuwat.

Ei karwas nauris ensin mätäne.

Ei kauhalla mieldä päähän ajeta, waan waiwalla.

Ei kaunista kanneta, jos ei kallista anneta.

Ei kenkki-hewoisen hammasta katsota.

Ei ketään kukkaro kaulassa hirtetä.

Ei Kirkko niin täynnä, ett'ei Pappi mahdu.

Ei kirwes kiween pysty, napakaira kallioon.

Ei kirwestä yhdeldä puolelda hiwota.

Ei koiraa karwaan katsomista ole, waan kuonoon.

Ei koiraa luu satu.

Ei kolmi-säinen köysi kesken katkea, ystäwiä yhdessä woiteta.

Ei korppi kiroin kuole, lapsi torasta pahene.

Ei kukko käskein laula, wiisas waatien puhu.

Ei korppi korpin silmää puhkaise.

Ei kuningaskan kuldaa syö.

Ei käeten kuolla, eikä uhaten eletä.

Ei käskiä wäsy.

Ei köyhyyttä jalalla jätetä.

Ei lainan ottajalda kalu puutu.

Ei laiska onneansa tunne.

Ei lapsi isätä synny, työ tekiätä tapahdu.

Ei liika lihoita, jos ei kohtuus elätä.

Ei lapſi lakoon kuole.

Ei lapſi wiinaa eikä warſa kauroja tarwitſe.

Ei luja lutiſe, eikä wakaa wapiſe.

Ei leipää leikin ſyödä, kakkua naurain kalweta.

Ei lämmin luuta ſärje, rakkaus riitoja ſalli.

Ei merta jääna ſoudeta, eikä wedestä kastumata päästä.

Ei läpi paina, jos ei lämmitäkän.

Ei maan tie ruohotu.

Ei maaten markat tule, istuen iſot hopiat.

Ei matkaſſa majaa ole.

Ei mene Matti hirteen.

Ei mies merta ſyö, eh' ei tyhjälläkän elä.

Ei mies nimellä elä, waan wiralla.

Ei naurismaan kautta wäärä ole.

Ei niin hywää, ett'ei parembaa ole.

Ei niin kauwan lapſesta murhetta ole kuin hän poikkipuolin penkillä pyſyy.

Ei niin pahaa, ett' ei joku kiitä, eikä niin hywää, ett' ei joku laita.

Ei niin päätä ett' ei wähää mieldä.

Ei niin pikkuista pilaa, ett'ei totta toinen puoli.

Ei niin pitkää päiwää, ettei ehtoota perästä.

Ei niin wanhaa, joka ei luule wuotta eläwänsä; eikä niin nuorta, joka ei luule wanhaksi tulewansa.

Ei nimi miestä pahenna, jos ei mies nimeä.

Ei nurkka leipää lisää.

Ei ole aittaan asiaa, kosk' on suossa suuruspala, leipä männyssä mäellä.

Ei ole hullu joka anoo, waan joka andaa.

Ei ole kuwussa, ehkä nokassa.

Ei ole kädessä kärppä pinossa.

Ei ole seppää selwembätä, taitawambaa takojata, kuin on taiwahan takoja, kaiken luonnon kalkuttaja.

Ei omena puusta kauwas putoa.

Ei panenda-mieli pääsſä pyſy, eikä kannanda-weſi kaiwosſa.

Ei perhe ſakeeta ſoimaa, eikä pakſua pakene.

Ei perindö-kalu peſää tee, panenda-mieli pääsſä pyſy.

Ei pidot parane, jos ei wieraat wähene.

Ei pikaiſuus menesty aſioiſſa.

Ei puheen paljoudesta, eikä kirjan ſuuruudesta.

Ei puheet puhuen lopu, wirret laulain wähene.

Ei puu yhdellä lyömiſellä kaadu.

Eipä anna murhe maata, waara leikillä lewätä.

Ei päiwä paista, ennen kuin nouſee.

Ei päätöndä kalaa, eikä luutonda lihaa.

Ei riidasta rahoja ole.

Ei riko mieli miehen päätä, raha ratko kukkaroa, tee terweys pahaa, lyötä ſuuta wehna-leipä.

Ei räkkää herkkua watſan täyſi.

Ei saa purjetta ylemmäksi wetää kuin wenhe sallii.

Ei saa päältä tähteitä tehdä.

Ei salli sawinen peldo sukan wartta walkeata, miestä werkaista waolla.

Ei sanoma sauwaa tarwitse.

Ei sanoma siiwitä lennä, puhumata kauwas kuulu.

Ei saunasta kastumata päästä.

Ei se eksy joka kysyy, ei se kadu joka katsoo.

Ei se katsellen katoa, eikä kuiwa kurkistellen.

Ei se koira orawaa tuo, joka wäkisin metsään wiedään.

Ei lyö joka uhkaa, eikä pure joka haukkuu.

Ei se mahda metsään mennä, joka pelkää joka puun päällensä katuwan.

Ei sen kieli ole puurossa palanut, joka ämmäin kansta toruu.

Ei sen mieli mettä keitä, jok' on suuressa surussa.

Ei ſen päätä pestä, joka ei itſe ſaunassa ole.

Ei ſe ole hädässä ollut, jok' ei toista auta.

Ei ſe ole ihmeitä nähnyt, jok' on nähnyt juopuneita.

Ei ſe ole koiralda purtu, joka on lailda woitettu.

Ei ſe ole waiwata, jok' ei ole ſyndymätä.

Ei ſe ole pila jota pilataan, waan ſe joka itſenſä pilaksi tekee.

Ei ſe parkuen parane, eikä huutain huokene.

Ei ſe pääſe kuolemata, jok' ei ole ſyndymätä.

Ei ſe ſikaan tule, joka ſukuunſa tulee.

Ei ſe tahdo andaa, joka kyſyy.

Ei ſe wuohi toista auta, joka itſe haapaa kalwaa.

Ei ſiitä ſauwu nouſe, jossa ei tulda ole.

Ei ſika ſyytä wingu, lapſi waiwata walita.

Ei ſilakka ſuolassa mätäne.

Ei ſillä ole tuskaa uidessa, jonga päätä kannatetaan.

Ei ſitä hǻwetä ſaa, jota ei parata woi.

Ei ſitä mieli tee, jota ei ſilmä näe.

Ei ſodat ſanomita ole, kowat ilmat mainioita.

Ei ſuotta kuolla, ehkä ſuotta ſairastetaan.

Ei ſuſi koiran kuolemaa itke.

Ei ſyndywä ſiaa etſi, kuolewa paikkaa walitſe.

Ei ſyödyſſä ſyömistä, nahkaa ennen nyljetyſſä.

Ei ſyöpä laihdu, eikä tekewä köyhdy.

Ei ſyöttiläs tiedä mitä elätti winguu.

Ei ſääkſen ääni Taiwaaſeen kuulu.

Ei taito takkana ole.

Ei talwi mene takanſa katſomata.

Ei tappi janoon kuole.

Ei taskulla tapaa, kukkarolla kunniata, olkon tyhjä taikka täyſi.

Ei tiedä wiiſaatkan waimot, missä miehet mellastawat.

Ei tora haawaa tee.

Ei tuki ſuowaa alenna, wara wenhettä kaada.

Ei tuonikan tyhjästä ota, tuuli jäältä kaljamalda.

Ei tule lindu liikkumata, kala jalan kastamata.

Ei tuli kyllästynny, eikä tuhlaja rikastu.

Ei tyhjästä tytyä, walehesta watsan täyttä.

Ei tyhjä säkki pystyssä pysy.

Ei työ miestä hämäise, taito tapoja pahenna.

Ei työt tehden lopu, wirrat wuotain wähene.

Ei unda weroista wiedä, makoota maan otoista.

Ei uni maaten lopu, nälkä nauriita syöden.

Ei waiwaisen eloon paljoa tarwita.

Ei wanha koira tyhjää hauku.

Ei wanha rakkaus kesken ruostu.

Ei wanhasta säästäingän ole.

Ei wanha wiata kuole.

Ei wa-

Ei waris kiroin kuole, korppi kuiwiin sanoin.

Ei warkaan waloista ole.

Ei wasikka rukoillen elä, eikä korppi kiroin kuole.

Ei watsa nuolden täydy.

Ei watsa welkaa salli; nälkä nöännyttää hywängin.

Ei wedestä kastumata, eikä welasta maksamata päästä.

Ei wesi hullua hukuta, ennen wiepi wiisahamman.

Ei wesi kassissa pysy, taito päässä tyhmän miehen.

Ei wettä wihalla juoda, kaljaa kateudella.

Ei wieriäwä kiwi karwoitu, mies kulkewa rikastu.

Ei wihoin wihjille saada, eikä wäkisin wäwykši, ylen mielin ystäwäkši.

Ei wiljaa waiwata saada, kalaa jalan kastumata.

Ei witsa luuta särje.

Ei woimaa pundarilla jaeta, mieldä kauhalla mitata.

Ei wuohen wiemisestä, kuin hän lypsettää kotia tulee.

Ei yhden kaunis kaikkein kaunis.

Ei ystäwyys yksin puolin pysy.

Ei tohdi torpan kukko tassia talon kanoja.

Ei yö niin pitkä ett'ei päiwää perässä.

Eloon on eläwän mieli wielä haudan wierellakin.

Elä maalla maan tawalla, taikka mene maalda pois.

Elää koira yhden talon, kuolee koira kahden kodon.

Elää niinkuin märkä puu palaa.

Elää toukkakin puun raossa.

Enembi on wähembikin, musta mulli walkeambi, mielin kielin puhuttaissa.

Ennen kurki kuolee, kuin suo sulaa.

Ennen lehmätä kesällä kuin akata jouluna.

Ennen lyhyt rikan maasta ottaa kuin pitkä tähden Taiwaasta.

Ennen puu taittuu kuin Taiwaaseen ulettuu.

Ennen wettä weljeldä kuin welliä wieraalda.

Ennen wirsta wäärää kuin waaksa waaraa.

Ensimmäinen hetki hirressäkin pahin on.

Eteensä eläwä ajattelee, takansa kuollut katselee.

H.

Halaus halun lisää, suun ando hywän sowinnon.

Halla hanhen (pois menneså) siiwen alla, talwi joutsenen takana.

Halla hiljain kylwäneellä, nälkä siemenen syöjällä.

Halla matalan meren kylmää, wähä köyhän juowutta.

Halpa köyhän kalu on.

Halpa waimo haldiaton, awoi pieletön weräjä.

Halpa waimo lapseton, paha hännätön hewoinen.

Hambaissa koiran ase.

Harwoin Helundai tähätön, harwoin Juhannes jywätön.

Harwoin hywänä, kauwan pahana, iän päiwän ilkeänä.

Harwoin miniätä kiitetään, harwoin wuohta siunataan.

Harwoin nähden harakkakin kaunis on.

Harwoin wiisas wihastuu, harwa siitä ihastuu.

Haukkuu huonokin koira hywän koiran kahleissa.

Haukkuu paha koira hywänäkin pidettäissä.

Hellä purtu, arka lyöty.

Hellät työttömän kädet, arat armoin kaswatetun.

Hepo hellä warsallensa, ukko hellä akallensa, waimo warsin lapsillensa.

Herroilla herrain koirat, hännättömät, hailuttomat.

Hewoisessa hengi miehen, waimossa talon pidändö.

Hewoistansa hullu kiitti, mielipuoli poikiansa.

Hiki hellän, lämmin laiskan, pakkainen pahan miehen.

Hiki hywän hewoisen, wahto warsan kunnia.

Hiki laiskan syödessä, wilu työtä tehdessä.

Hiljaa tehty hywin tehty.

Hullu huolensa puhuupi huolen tundemattomalle.

Hulluilla herrat kyndäwät.

Hullukin hywän tundee, maun maistaapi sokea.

Hullun ajatukset owat hajalla, kuin akanat tuulessa.

Hullun aika hangitessa menee.

Hullun ewäs ensin syödään.

Hullu paljon työtä tekee, elää wiisas wähemmälläkin.

Hullu pilaan suutuu, wiisas wastaa puolestansa.

Hullu puuroa puree, hullu kalwettua kalwaa.

Hullu saapaa wihaa, siitä saa saamatongin.

Hullu suuna, houkka pääna, mieletön kitana kaikki.

Hullu wasikan kansa kilpaa juoksee.

Hullu wirtensä tyyni laulaa, hullu kaiken taitonsa ilmoittaa, hullu walheelle nauraa.

Humala mielen ottaa, Jumala mielen andaa.

Humalassa hullut kaikki, pahat paljo juotuansa.

Huoli heikoksi tekeepi, murhe muita mustemmaksi.

Huora luulee kaikki sisarikseusa, waras kaikki weljikseusä.

Huoran itku, warkaan wala, juopuneen Jumalan kiitos, ei ne merkitse mitäkän.

Huorat hullukksi tekewät, sala-waimot waiwaiseksi.

Huowaa wariskin wasta-tuuleen, mies woittaa wahingonsa.

Hupa aika ystäwäin seassa.

Hupa Howissa elämä, waikka päälle waaralinen.

Huuto hätäisen kumppani.

Hyw' on lapsen lasna alla, kuin on wanhembi warona.

Hyw' on olla hymbyrällä, kaunis kamburajalalla; ei sitä sotaan wiedä, eikä tahdota tappeluun.

Hywä akka aikananſa, ehkä toruu toiſinanſa.

Hywä hyljätään pahoilda, paha kaikilda ylen katſotaan.

Hywä hywällä saadaan, ſokealla ſilmä-puoli.

Hywä hywästi elää, kaunis kuolla kunnialla.

Hywä hywään ſopii, ſuoſio leiwän liſää.

Hywä joukoſſa Jumala, onni kaunis kumppanina.

Hywä kaikkiin ſopii.

Hywä kello kauwas kuuluu, paha ſanoma edemmä.

Hywä kiitetyn mieli, wetelä kiitokſen liemi.

Hywä kukin kuolduansa, ehkä paha eläissänsä.

Hywä kuollut, kaunis kadonnut, ehkä eläwä parembi.

Hywä kyllä, hullu kyndää, jättää kynärän waon wäliä.

Hywä lapsi itse witsan tuo, ei paha hosuengan parane.

Hywä lapsi laiskan waimon, wiiwyttelewä wireän.

Hywän pinon tykönä on hywä lastuja poimia.

Hywä on rikkaana olla, terweenä kauwan elää.

Hywä on toisen housuilla tuleen istua.

Hywä puusta puhua, mäen päällä mällötellä.

Hywä suossa suuri jalka, kirkossa kepeä kengä.

Hywä suulas, paha kieläs, wait olewa paras on.

Hywä sydän huoraksi saattaa, wapaa tahto warkaaksi.

Hywä syönettä syöttää, oppinetta opettaa.

Hywä taitawan laulaa.

Hywä tapa tappelukſesſa; ſe lyö joka ennättää.

Hywä tiesſä ystäwä, reppu reesſä parembi.

Hywät pijat, kauniit tyttäret; mistä pahat waimot tulewat?

Hywä Tuomas Joulun tuopi, hiiwa-nuutti hiiwan ſaapi.

Hywä tyynä tyttö-lapſi, raiſuna ori-hewoinen.

Hywä wanhan waeldaa hywän nuoremman nojalla.

Hywä wirka warkahalla, mutta kaulalle kamala.

Händänä hywä hewoinen, paha piika palmikoina.

Häpeä hewon purema, häpeämbi waimon lyömä.

Häpeä häistä lähteisſä juoda joelda wettä.

Hätä käskee härjän juosta, pakko paimenen paeta.

Hätäyndynyt hullu on, waan ei mies wahingossa.

Häwiää kylän käwiä.

Höyhenistänsä lindu, tawoistansa mies tunnetaan.

J.

Jdän ilmat ilkeämmät, pohjan pakkaiset pahimmat.

Jdästä isot sateet, pohjaisesta poudat pitkät.

Jdästä kesä, idästä talwi, idästä hywä wuoden wilja.

Jhmisille wahingot tulewat, ei kiwille eikä kannoille.

Jkä yksi ihmisellä, monda aikaa iässä.

Jkäwä odottajan aika, päiwä pitkä saalliitoina.

Jlda-rusko selwä ilma, aamu-rusko pilwipäiwä.

Jllan wirkku, aamun torkka, se tapa talon häwittää.

Jlloin ilmat kiitetähän, huomenin hywät emännät.

Jlo köyhän kuolemasta, pilkka waiwaisen pidosta.

Jstualda rikas puhuu.

Iſännän askeleet pellon ſonnittawat.

Iſännän ſilmä hewoiſen lihoittaa.

Itku pitkästä ilosta, nikka kauwan naurамasta.

Itſe kiitän itſeäni, itſe mä tapani tunnen.

Itſestänſä ihminen aſian arwaa.

Itſestänſä paha Pappi ſaarnaa.

J.

Jakajan oſa wähin on.

Jatka jauhoja Jumala, kyllä kaiwo wettä andaa.

Joka ainoanſa andaa, ſe itſenſä häwittää.

Joka endistä kiittää, ſe nykyistä moittaa.

Joka endistä kiittää, wastaista toiwoo.

Joka hylkää hywän wellin, syö ſe kaalin ſyljetyngin.

Joka kaikki makeat maistaa, kyllä ſe karwaat kakaiſee.

Joka kaikki pyhät pitää, ſe kaikki näljät näkee.

Joka kerran kekſitään, ſitä aina arwataan.

Joka kuritukſeta kaswaa, ſe kunniata kuolee.

Joka leiwillä alkaa, ſe luſikalla lopettaa.

Joka paljon lupaa, ſe wähän andaa.

Joka paljon ſaa, ſe enemmän pyytää.

Joka peliſſä rikastuu, ſe tawoiſſa köyhtyy.

Joka pian uskoo, ſe pian petetään.

Joka piikana toruu, ſe waimona tappelee.

Joka pitää keweän käden, pitäkön raskaan kukkaron.

Joka pitää ſuuren ſuun, pitäkön leweän ſeljän.

Joka päiwä lämmin leipä, joka päiwä leiwän loppu.

Joka ſutta pakoo, ſitä karhu kohtaa.

Joka syytä ſuuttuu, ſe lahjata leppyy.

Joka ſäästää ſaatuanſa, ſill' on ottaa tarwitaiſſa.

Joka ſäästää ſaatuanſa, ſill' on tarpeeſſa tawara.

Joka taajan kylwää, se laajan leikkaa.

Joka talosta tie Turkuun menee.

Joka tynnällä makaa, se tuulella soutaa.

Joko kulda kukkarossa, taikka sanda sieramissa.

Jok' on julma juhdallensa, se on walju waimollensa.

Jok' on laiska lauwandaina, se on musta sunnundaina.

Jok' on nuorena nopea, se on walpas wanhanakin.

Jok' on ylen ylpee, kyllä sen nälkä nylkee.

Jo laki lainehtii, koska tuomari pikaria pitelee.

Jolla on leweä lanne, se tarwitsee suuret housut.

Joll' on paikka paikan päällä, sill' on marka markan päällä.

Joll' on raunio rahoja, sill' on suowa ystäwiä.

Jonga lehmä lähteessä, sen käsi sarwessa.

Jonga wiina wiiwyttää, sitä sika imettää.

Jonne kakku kannetaan, sieldä toista toiwotaan.

Jo se aikaa kuoli, joka itseänsä kaitti.

Jos ei kylmää Kynttilänä, taikka pauka Paawalina, kyllä kylmääpi kesällä.

Jos ei papu ole warhain waossa, ei se pouka pohtimessa.

Jos kalikkaan sattuu, niin koiraangin koskee.

Jos kettu kuolee, kyllä händä jää.

Jos on koiria, kyllä on kapuloitakin.

Jos on mies wähä, kyllä on laki luja.

Jos on wirsussa waraa, kyllä on tiellákin tilaa.

Jos takki tawat ilmoittelis, puhuis paita pellawainen; harwoin naitais neitsykäinen, miest' ei monda uskottaisi.

Jota enemmän kissan selkää silitetään, sitä enemmän se händäänsä nostaa.

Jota enemmän sondaa liikutetaan, sitä enemmän höyryää.

Jokain juomarille tapahtuu; joko kissat kengät syövät, taikka kintaat katoawat.

Jota kandaja parembi, sitä juttu julkisembi.

Jota useambi keittöjä, sitä wetelämbi liemi.

Joulu juhlista paras, Pappi paras wierahista.

Jouten syönyt sairastaa, jouten joutilas lepää.

Jumala andaa andajalle, andaja tasan paneepi.

Jumalalla onnen ohjat, luojalla lykyn awaimet, waan ei kateen kainalossa, pahan suowan sormen päässä.

Jumalan kansa on paras kauppaa tehdä.

Jumala warjele kannuksia kanan jaloista, kukon suusta hambaita.

Juodaan joki-wedetkin, kosk'ei läsnä lähdewettä.

Juoman Jouluna pitää, lihaa syömän laskiaisna.

Juopuwat oluen juojat, waipuwat walhetteliat, kielen kandajat katoowat.

Juosten matka joutuſambi, ehkä käyden keweämbi.

Juuresſa heinän ſato on.

Jywillä ſika lihoo, waimo laiska taikinalla.

Jälki jääneen neuwoo, umbi ekſyttää hywängin.

Järki miehen, terä weitſen kunnia.

Jätetty tehdä taitaan, ei haaskattu.

Jäämät hywätkin, naidaan pahatkin.

K.

Kaali minun kaimani, wellingi weljeni, puuro paras ystäwäni.

Kaatuu kerran kituwa puu, kuolee kauwan ſairaſtanut.

Kahden kauppa, kolmannen korwa-puusti.

Kakſi ſairaalla tapaa, joko kuolee taikka paranee.

Kakſi kietä tiineellä, joko luo taikka kandaa.

Kaksi weistä warkahalla, tyhjä tuppi toisen wyöllä.

Kahden kerran köyſikin wahwa on.

Kaikissa näissä ollaan, sanoi akka, kuin kuoppaan kulki.

Kaikki kauniit kotona, ihanat isän majassa, kempit kirkko-waatteissansa.

Kaikkia muuta mies katuu, waan ei nuorena naimistansa, eikä warhain nouſemistansa.

Kaikki karhun kundewat, ei karhu ketään tunne.

Kaikki köyhät hiljaiset, kaikki rikkaat kopeat.

Kaksi on yhden hywängin Herra.

Kaksin täällä kaikki owat, kaksin aidan seipähätkin.

Kaksittain kaikki paras; kaksi orrella pysyy.

Kaljalla työt tehdään, oluella pidot pidetään.

Kalwetaan luu lihawangin, syödään liha laihemmangin.

Karja kirjawa kedolla, ihmisen ikä kirjawambi.

Kaste-kortta kaukaa etsitään, apilas aidan wiereen jätetään.

Kaswaa kiwinen peldo, waan ei kaswa kakkarainen.

Kaswaa rupinengin porsas, waan ei karwoitu.

Kaswot pijan puhe-miehet.

Katso koiraa kuonoon ei karwaan.

Katti kaiken saalliinsa syö, köyry-selkä sittekin on.

Kaunis kaakku päältä nähden, akanainen alda puolen.

Kaunis nuori, wiisas wanha.

Kauroilla otetaan, kannuksilla ajetaan.

Kauroja (kylwetään) kakarin suuhun, käen suuhun herneitä.

Kauwas hywä sanoma kuuluu, paha paljoa edemmä.

Kauwas wiisas näkee, edemmäksi ajattelee.

Keitä munaa, et saa liendä, neuwo hullua, ei saa mieldä.

Kennen tuoppi, sen tupakka.

Kerta wiisas peretään, waan ei toista.

Kesä tulee keikutellen, talwi suuta wääristellen.

Kesti kestiä waatii, häät hywät ristiäisiä.

Keweät leskengin kengät miestä toista toiwoessa.

Kewättä kynttilästä, syksyä Uolewista.

Kielellänsä lindukin laulaa.

Kiitä kiwistä maata, laita landa-sawea.

Kipinästä maa kytee, tora tappelun tekee.

Kirkon kirwes ja rauta-lapio köyhän welan maksaa.

Kirwes hywä kierteestä, wiikate mürenewasta.

Kissa kiitoksella elää, koira pään silityksellä.

Kissan ilo on hiiren itku.

Kissan tullessa tupahan, hiiret reikihin menewät.

Kohtuus paras kustakin, kohtuus hywä makkarastakin.

Koira kopea kotona, waan ei wiisas wieraallensa.

Koira käski händäänsä, händä käski karwojansa, karwat wasta kahiſiwat.

Koirat kutſuen tulewat, hywät wieraat kutſumata. (Yſtäwän työ, waan ei kestiin).

Kokenut kaikki tietää, waiwainen kaikkia kokee.

Kolmannesta kowasta pahakin palaa.

Kolmea ei tule uskoa: wenhettä weſille, hewoista tielle, waimoa aitan wartiakſi.

Kolme miestä pienesſäkin paatisſa tarwitaan: yksi syö, toinen ſoutaa, kolmas perä-puikkoa pitää.

Kombastuu hewoinen kulkeisſanſa, ſaati ihminen puheisſanſa.

Koska kisſa karhukſi pääſee, kaitſe ſilloin karja-laumas.

Koska tippui tynnyrini, yſtäwitä yldä kyllä; tynnyrini tyhjettyä, yſtäwät' ei yhtäkän.

Koskee ſe käteen jos lyötäwäängin.

Kosk' on miekka hullun wyöllä, ſilloin werta wuodatetaan.

Koto-kauppa paras kauppa.

Koukun ſauwu hengi mulla, maito-welli ſuurin ſurma, ſanoi akka kuin ſauwulla waiwattiin.

Kowa kaikkiin koskee, ei pehmeä puoliingan.

Kowalle on koira luotu, kiwillekin makaamaan.

Kowat kourat kuolemalla, pihdit ſepällä pidemmät.

Kuin ei Wappuna waossa (herne ja papu), niin ei pouka pohtimessa.

Kuin hullu markkinoille tulee, niin Sakſa rahaa ſaa.

Kuin kauhalla aljettaan niin luſikata lopetetaan.

Kuin kowan näkee, niin koiraskin munii.

Kuin käteen niin kärſään.

Kuin on kaukana, niin ammuu, kuin on likellä, niin puskee, ſe on tapa pahan härjän.

Kuin on kuuſen kaataja, kyll' on okſan ottaja.

Kyningas kurjakin kotonanſa.

Kuin tulee aljetukſi, kyllä tulee kuluneekſi.

Kuin warkaat riitelewät, niin talon-poika hewoisensa saa.

Kuka koiran hännän nostaa, jos ei hän itse.

Kuka koto-warkaan katsoo.

Kuka solmes' kanan munan, kiersi köyttä ruumenista.

Kuluu päiwä pilwessäkin, menee aika murheessakin.

Kunnia hywä tawara, hywä wieras wilja-wuosi.

Kuolden koira tapansa heittää, ei paha koira kuolduakan.

Kunniaksi sonnilla suuret sarwet, waan nenä miehellä.

Kunnia sille, jolle kunnia tulee.

Kuolema on kuuro ja sokea; ei se kuule eikä näe, koska händä rukoillaan.

Kuolewat kuningaatkin, waipuwat waldiaatkin, saati minä poloinen poika.

Kurja mies aseetoina.

Kurki laiskan pellon sonnittaa.

Kussa haaska, sinne korpit kokounduwat.

Kussa kakku leiwotaan, siinä toista toiwotaan.

Kussa peura pehtaroitsee, siinä karwa katkeaapi.

Kussa työ tehdään, siinä ruoka syödään.

Kuu kiurusta kesään, puoli kuuta peippoisses-ta, wästäräkistä wähäisen.

Kuuluisa rikkaan tauti, ei köyhän kuolemakan.

Kuuro päiwää kuluupi, laiskan kauwan kengiessä.

Kuwaisensa pojan kukkokin tekee.

Kuwa syömätä elää, waan ei ihminen.

Kyll' on työtä tekewällä, wettä kyllä soutajalla.

Kyllä aika tawaran kuluttaa, jos lisääkin.

Kyllä eläwä palawansa tundee.

Kyllä härkä händänsä tarwitsee, jos ei ennen niin kesällä.

Kyllä ikä tawaran kokoo, waan ei tawara ikää lisää.

Kyllä jalka kengän sioittaa, wirka miehen opettaa.

Kyllä kaksikin sammakkoa kaiwoon mahtuu.

Kyllä kesä kuiwaa, jos kesä kastelee.

Kyllä koira haawansa nuolee.

Kyllä koira koiran tundee.

Kyllä koira päänsä silittäjän tundee.

Kyllä kuiwa rikka hännästä heldyy.

Kyllä kuollut paikkansa pitää.

Kyllä laiskalla pyhiä on.

Kyllä luu lihan kaswattaa, peldo palkitsee wahingon.

Kyllä maalla wiisaita on, kuin merellä wahingo tulee.

Kyllä makaawalla unda on.

Kyllä matalakin kando kuorman kaataa.

Kyllä matka kuormaa lisää, tuska waiwoja walaa.

Kyllä mäki welkansa maksaa.

Kyllä on näkiöitä jos tekiöitäkin.

Kyllä on päiwiä idässä, ehtoita lännessä.

Kyllä on rikkautta, kussa rakkautta.

Kyllä on yötä Uolewista, päiwää Paawalista.

Kyllä ori tamman potkimisen tundee.

Kyllä pahalla katsojalla warkaita on.

Kyllä Pispalla Pappia on.

Kyllä rukki ruokaa tuo, kehrä-warsi keittämistä.

Kyllä sen päiwä kuiwaa, jonga yö kastelee.

Kyllä se oras tunduu, josta hywä laiho tulee.

Kyllä se syitä löytää, joka lasta pieskä tahtoo.

Kyllä sowindo siaa andaa.

Kyllä susi poikansa ulwomaan opettaa.

Kyllä susi syitä saa lammas-laumaa raadellansa

Kyllä terwekin kuolee, sairaskin paranee.

Kyllä tuulet tulewat, kuin mä wenheen wesille saan.

Kyllä tyhjä puolensa pitää.

Kyllä tynnässä wedessä niin paljon kaloja on kuin juoksewassakin.

Kyllä wanhalla wikoja on.

Kyllä woilla wieraita saa, oluella ystäwiä.

Kyllä wuosi weronsa wie, ajastaika andimensa.

Kylmä kulda kumppaniksi, waljut waimon rikkaudet.

Kylmät talwen lämbymätkin, lämbymät kesän wilutkin.

Kylä siellä kussa kukko, haukkuu koira korwessakin.

Kynsistänsä kotka syö, sormistansa suomalainen.

Kädestä kärsään köyhän saallis.

Käki tuo suwen sanoman, pääsky päiwän lämbymän.

Kärsiwä kaikki woittaa.

Kärsi kowaa pehmeän toiwossa.

Käyden kylään kerkiää, juosten tielle jääpään.

Käy wiisaskin wipuhun, hullu huhtoo siwutte.

Köyhä saa sammakolda sahtia, orawalda ohria.

Köyhä toiwoo rikastuwansa, rikas pelkää hä-wiäwänsä.

Köyhyys toran taloon tuottaa.

Köyhyyttänsä käyhä werassa käy, ryysyillänsä rikas koreilee.

L.

Laari langat kehrää, aitta kangahat kutoopi.

Ladossa heinä lapoolla on.

Lahjat lain lumowat, raswa pyörän pyö-rittääpi.

Laho-puu weden wetää, mies wanha oluen juo.

Lainaa kalus kylälle, sohi sormellas kotona.

Laiska lapsille parembi, ruma työhön roh-keambi.

Lalli etsi lakkiansa, kallin lakki pään kaella.

Lapsella on lapsen mieli, tyhmällä on tyhmä kieli.

Lapsena on lapsi Kuningaankin poika.

Lapsi ombi laiskan turwa, wireääkin wiiwyttääpi.

Laulaa lapsi syötyänsä, itkee ilman olduansa.

Laulunsa jälkeen lindu, tapainsa jälkeen ihminen nimitetään.

Leikki sianſa saa, kotonsa koira löytää.

Leuoistansa lehmä lyppää, ruoalla työ tehdään.

Lieheällä lesken mieli miehen toiſen toiwossa.

Lihainen kieli leikkaa luiſen kaulan.

Lihan uusi lihoittaa, kalan uusi kuolettaa.

Liika waiwa wieraista.

Lijan liikkuwa näkee muiden ihmisten menoiſa.

Liikkuu tuppi Linnan työssä, olka-pää omassa työssä.

Liki nälkäinen tái puree.

Lippu liinaa, lappu lautaa on oſa ihmiſellä kuolemassa.

Liſäná rikka rokassa, ſiſän-lisko taikinassa.

Luondo huoraksi saattaa, oma tahto warkaaksi.

Lupaus hywä, ando parembi.

Lupa leikkiä puhua, ehk' ei tarwe irwistellä.

Lupa kysyä, waikk' ei waraa ostàa.

Luu lihan jakajalle, huora piian walitsialle.

Luu lihan kaswattaa, peldo talon rakendaa.

Luuta liki liha makeambi.

Lyhyet owat walheen jäljet.

Lyöden lapset rakkahammat, hautoen pajukin parembi.

Lyö sikaa, pese porsasta, yhdellä lailla ne winguwat.

Lähimmäistänsä lehmäkin nuolee.

Lähtemään wieras tullut on.

Lähtemätä saa olla, waan ei wiipymätä.

Lämmin hywä kesälläkin, ruoka wilja-wuosinakin.

Lännen tuulet länseämmät, idän pakkaiset pahimmat.

Läsnä leipä taikinassa, läsnä piika kaswamassa.

Lästä naiminen parembi, kaukaa hewoisen kauppa.

Löytää hywäkin wertaisensa.

M.

Maahan katsoo maattu piika, ylös puhdas puna-poski.

Maa kaswaa maatessakin, peldo pehtaroitessakin.

Maalda mies pois saadaan, waan ei tawoildansa.

Maallansa mies paljo maksaa.

Maan tie köyhtyneen, kirkon nurkka nukkuneen.

Maa naittaa pahatkin pijat, isän peldo ilkeätkin.

Maan tähden tyhmätkin, pellon tähden pahatkin naidaan.

Maa omansa perii.

Menemätä saa olla, waan ei wiipymätä.

Meni pyytä pyytämään, koppelo (metsäs) kotona katosi.

Merellä on matka suora, mutta maalla mukawambi.

Merellä silmät, metsässä korwat tarwitaan.

Mesi-marja mielittäisä, omena otettaisisa, waan wotsa wihjittynä.

Mieldä kerjätesäkin tarwitaan, ett' ei kahdesti yhteen porttiin mennä.

Mieli harras työn tekee, ei woima wäkewängän.

Mies luotu liikkuwaksi, waimo pirtin wartiaksi.

Mies makaa, onni walwoo.

Mies se, joka mielensä hillitsee.

Mies se, joka puheensa pitää.

Mies syö, mies saa, miehelle andaa Jumala.

Miestä myöden miekka wyöllä, kilpi kandajan mukahan.

Miestä toiwon pojastani, pian syö, pikemmin kengii.

Mies wieras wian näkee talon toiſen tyttäresſä.

Mies woitettukin on.

Milloin paha härkä puskee, milloin nuolee.

Minä herra, ſinä herra; kuka meistä kontin kandaa?

Minä muita, muut minua palkata panettelewat.

Misſä Miehiä, ſiellä mieliä.

Misſäs harakka, jos ei ſian tappajaiſissa.

Misſäs koira wanhenee, jos ei juostesſanſa.

Misſäs köyhä häwiää, jos ei toiwossa rikkaaksi tulewanſa?

Mistä hoikka, ſiitä poikki.

Mitä kukko noukahtaa, ſe kanaan kajahtaa.

Mitä miehen mustuudesta, makkaran kiperyydestä.

Mitä nuori oppii, ſen hän muistaa wanhanakin.

Mitä on lehmän lypſystä, joka maitonſa kaatoa.

Mi-

Mitä pitkästä iästä, harjoittamata hywyyttä.

Monda juondà juopuneella, seka itkee että nauraa.

Monda ojaa pienykäistä suuren kosken kaswattawat.

Monda tuima näitä saa, sanoi sondiainen, kuin päin seinään lensi.

Moni muualla mulko-silmä, kotonansa kyny-silmä.

Moni wanhaksi pyytää, mutt' ei pääse puoletkan.

Muita moni naittelee, itse naisi naittajakin.

Munan tuo, kanan wie.

Muodoksi molemmat silmät, ajaa asian yhdelläkin.

Murhe tuottaa mustan muodon, pahat päiwät parran pitkän, halu harmahan hapenan.

Muu maa mustikka, oma maa mansikka.

Muunoin liendä leiwän kanssa, muunoin leiwätä lihaa.

Mykkä wiisas, hullu wäkewä.

N.

Naiman nuorena pitää, ett' on wara wanhanakin.

Naitua naiset lihowat.

Naisesta naurawasta, orhista onduwasta, miehestä makaawasta warjele tuli punainen!

Narrikf' tulee narrattawa, pilkaksi pilan tekiä.

Naitaissa kalua kyllä, killingiä kihlattaissa.

Naura, naura! ei naurain mieldä päähäs tule.

Nauretaan naineita, itketään kuolleita wuosikausi kumbiakin.

Nauris-maan kautta tie oikein on.

Nauru köyhän kuolemasta, pilkka waiwaisen pidosta.

Neuwo tuhmaa, ei saa mieldä; keitä munaa, ei tule liendä.

Neuwolla työt tehdään, ei wäen paljoudella.

Niinkuin metsässä huuhutaan, niin metsä kaikkuu; niinkuin tyhmälle puhutaan, niin tyhmä wastaa.

Niin köyhä elää kuin märkä palaa.

Niin monda mieldä kuin päätä.

Niin owat pahnat kuin eläimetkin.

Niin wissi kuin wiisi formea.

Niin pitkä niini puussa, kuin on pitkä itse puukin.

Niin puhutaan kuin juodakin saadaan.

Niittu pellon emä on.

Niitä kaloja saadaan kuin ongitaangin.

Noista wiisas wirren teki, hullun pitkistä puheista.

Nosta koira kaiwosta, saat wettä silmilles.

Nosta konna mättähälle, niin se niskaas hyppää.

Nuolee petokin poikaansa.

Nuoruus hulluus, wiisaus wanhuus.

Näkywät eläwän silmät, ei kuolleen koskaan.

Nälkä kahleisiin saattaa.

Nälkä leiwän särwin on.

Nälkä perheelle toran tuottaa.

Nälkä ruoan paras suola.

Nälkä syömätä tulee, wilu päiwän paistamata.

Nälkä warhain syöneen, halla myöhä kylwäneen.

O.

Odottain aika joutuu.

Odottain kala ongeen tulee.

Ohho! sanoi outo olutta; kannun joi, kaksi oksensi.

Oksana paha puu, harjana hywä hewoinen.

Ole miesnä miesten luona, sutena koirain seassa.

Olin nuori, notkui miekka, waiwuin wanhaksi, kalkkui sauwa.

Ollaan wuosi onnetakin, waan ei leiwätä.

Olut ei tiedä juojaansa ammeessa, eikä piika wiejäänsä waa=ussa.

Oluella onni hywä, juodaan janotakin; ei pijalla paȝembi, naidaan kokematakin.

Oluessa ollessani, kalua minulla kyllä; olut päästä olkenee, kohta kalukin katoopi.

Oma kungin kaunis, sammakangin nuija-päänsä.

Oma lapsi lapsukainen, toisen lapsi lastu=kainen.

Oma osa ensimmäinen, toisen osa takimmai=nen.

Oma sika, oma papu, oman herran hernemaa.

Oma suu tikan pojan surma..

Omat maat makuisimmat, omat metsät mie=luisimmat.

On herra herrallakin, jos ei muita niin Ju=mala.

On hywä wähäkin, on palakin leipää.

On kekri köyhälläkin, joulu-juhla waiwaisella, laskiainen laiskallakin.

On niitä syötty, ehk' ei saatu, sanoi hämäläinen silakoita.

On onni orwollakin, waiwaiſellakin Jumala.

On ottaakin, jättääkin hywän miehen nauris-maasſa.

On pukillakin parta, waan ei miehen mieldä.

On ſillä jäljet, waan ei jänistä.

Opikſemme ikä pitkä, wiiſaudekſi waiwa kaikki.

Oppinut oluen juopi, oppimaton okſendaapi.

Oraasſa on laihon alku, pojasſa miehen mukaman.

Orawan leipä, ſonnin ſahti, miehen wakoon wäſyttäwät.

Ota ſiitä kuſſa on, pane ſiehen kuin tarwitaan.

Otteilla otetaan, kannukſilla ajetaan.

Oudoista omat tulewat, hywät weljet wierahista,

P.

Paha laiskan parta-weitſi; weden wie, karwan jättää.

Paha lapsi lasna kauwan, warsana häijy hewoinen.

Paha lehmä kiulunsa kaataa.

Paha lindu pesänsä hieroo.

Pahalla sialla on monda syytä, milloin maa kylmä, milloin kärsä kipeä.

Paha maansa myyjä, pahembi siemenensä syöjä.

Paha mies makaawainen, waimo paljon naurawainen, paha wuotawa wenekin.

Paha mies parratoina, paha pitkän parran kansa.

Paha nahatoinda nylkeä.

Paha nimen panee, hywä nimen kandaa.

Paha on paljas-pään kansa hius-nuottaa wetää.

Paha on purewa koira, waimo wihainen kamala.

Paha työ, pahembi palkka.

Paha waimo toruwainen, hywä koira haukkuwainen.

Pah' on olla palkollisna, paha palkan maksajana.

Paljo hywästä annetaan enemmän se maksaa.

Paljo kuluu korkeana, paha huonona pyſyä.

Paljon pahasſa työtä, iſo waiwa ilkeästä.

Paljon waiwaa wanhetesſa, wanhana paha elää.

Paljosta on hywä tiliä tehdä.

Palo-kärki paljon puita hakkaa, mutta wähän pinoja tekee.

Pane paha matkaan, mene itſe myötä.

Pane pukki kaalimaan wartiakſi, poika piikain paimenekſi.

Pantti oman kotia tuo.

Paraasſa wiewän ſilmä, enemmäsſä ennättäwän.

Parembi ajaa kuin wetää.

Parembi andaa kuin ottaa.

Parembi armo kuin uhkaus.

Parembi hywän neuwo kuin pahan työ.

Parembi katſoa kuin katua.

Parembi kerran kuin ei koskaan.

Parembi kerran kyllin kuin aina niukkaa.

Parembi Kuningas kuuluwissa kuin näkywissä.

Parembi kunniaa kourallinen kuin häpiää helmallinen.

Parembi kuolla kuin kerjätä.

Parembi lehmä lypsää kuin tappaa.

Parembi leipä kuin kulda näljässä.

Parembi löytty kuin warastettu.

Parembi myydä kuin ostaa.

Parembi naurawa kuin itkewä.

Parembi oja tukkia kuin joki.

Parembi oma olkinengin kuin wieras willainen.

Parembi omalla maalla juoda wettä tuohisesta, kuin wieraalla maalla juoda tuopista olutta.

Parembi paha walheena kuin totena.

Parembi paikka waatteessa kuin rikka leiwässä.

Parembi palainen leipää kuin kappale kuldaa kato-wuonna.

Parembi puoli kädessä kuin kaikkia odottaa.

Parembi pyy pimossa kuin kaksi oksalla.

Parembi päälle kuin wailla.

Parembi päätä palwella kuin händää.

Parembi reppu reessä kuin ystäwä tiessä.

Parembi rikkaan ruoka jäämään, kuin köyhän watsa repeämään.

Parembi rukiinen waimo kuin tamppuinen Rouwa.

Parembi ryppy kengässä kuin rakko warpaassa.

Parembi syönettä syöttä, kuin kuolletta kostuttaa.

Parembi tyhjä kukkaro kuin lainnattu raha.

Parembi warhain suurustaa, kuin kaiken päiwän syömätä olla.

Parembi wähä annettu kuin paljo luwattu.

Parembi wähä waatteessa kuin kaikki watsassa.

Parka-weitsi pahan miehen, wahdon wie, karwan jättää.

Pata kattillaa soimaa, yhden mustat molemmat.

Pelko koira paljo haukkuu, pauhaa mies pelkästynyt.

Perso wieras warhain nousee.

Perästä huonon torujan suuhun sanat tulewat.

Pettää paha puheensa, syö koira oksennuksensa.

Pian heikko hengästyy, wäsyy wähä-wäkinen.

Pian kypsi kerkiää emännän hywän kädessä.

Pian on syöty saatu riista, ajettu hywä hewoinen.

Pian on souttu soukka salmi, mitattu matala meri, lyhy mieli liikutettu.

Pian pitkä lyhetään, kauwan lyhyttä jatketaan.

Pidot pijoista tulewat, hywät neuwot neitsyistä.

Pidä silloin pussis auki kuin porsasta taritaan.

Pieni pala watsan täyte, suuri pala suun rewäisee.

Pimeä isätön pirtti, ehkä päiwä paistakohon.

Pitkä yö kylässä on.

Pohjaton papin säkki on.

Pois tungiot pirtistä, pois tyttäret talosta.

Pojall' owat isän tawat, äiden eljet tyttärellä.

Poudaksi kuun kehä, satehexi päiwän sappi.

Pouta pilwien perästä, ilo seuraa itkuakin.

Puhdas kuin pesty kekäle.

Puheista puheet tulewat, kipinästä maat kytewät.

Puhuwan suuhun sanat tulewat.

Puhu miestä kaiken päiwän, älä nimeä sano.

Puhuttu puhe, ammuttu nuoli.

Puilla minä portit suljen, suljen suuretkin werójät; mutta millän suita suljen?

Puoli orpo isätön, koko orpo äidetön.

Purewata peljätään, ei liehakoitsewata.

Puulla puusti kostetaan, halolla raudangin haawa.

Puulla toinen mies toiſen aſian ajaa.

Puuro hywä ruoka, kunnia hywä tapa.

Puussa toiſen kipu on, ei ſe pahan ſydändä ſärje.

Puuta myöden ſiirto juokſee, äiden tawat tyttärellä owat.

Päin härkä pahaan ſäähän, perin tuulessa hewoinen.

Päiwä jatketaan päreillä, weiſuilla wähät oluet.

Päähän piikaa katſotaan, jalkoin jaloa miestä.

Päältä tunnen päiwä-kunnan, ſilmistä hywän ſikiän.

Pääsnyt kuollut wuorostanſa.

Päästä pino aljetahan, hywä aſia aïusta.

R.

Raha mielen muuttaa, tarwe kunnian pettää.

Rahtu lähtee lujastakin, kuin händä kalwetaan.

Raswainen on rauhan pata, waikka wettä kiehukon.

Rata maansa myyneellä, tien wieri wäsyneellä.

Reki warsan waatii, talo miehen tastii.

Riidoiksi waimon warat, miehelle mendyänsä.

Riista rikkahan pihalla, kaali köyhän kartanolla.

Rikas pääsee rahallansa, köyhä selkä-nahallansa.

Rikkaat maita riitelewät, köyhät unda kiittelewät.

Rikki pieletön weräjä, halpa lapsi haldiaton.

Riita rikkaatkin häwittää.

Riita, tora kahden kesken, suuta, kättä toisten nähden; se on isoisten elämä.

Rohkea ruokansa saa, kehno nälkään kuolee.

Routa porsaan kotia ajaa, tarwe miehen naimaan waatii.

Ruma työhön rohkeambi, kaunis katsoo karwaansa.

Ruma työlle rohkeambi, kaunis katsella parembi.

Ruoka muodon, waate warren kaunistaa.

Ruoassa työn alku.

Ruskia on repo kuollesſakin.

Ryskääwät waimotkin ſiitä, kuin pijat raiskattaan.

S.

Saallis miehen yllyttää paljoakin pyytämään.

Saaneella ſia on, ei anſainneella.

Saanut ſaappaat pitää, käy köyhä kengätäkin.

Saita leipiä lukeepi, arinalla arweleepi.

Saiwaria tai munii, pahoja pahat tekewät.

Sakoiſambi ſawi kuin ſanda hiekka-pellolla.

Sanasta miestä, ſarwesta härkää.

Sanat ſanasta tulewat, kypenästä maat kytewät.

Saa tyhjän pyytämätäkin, kowan onnen ostamatakin.

Sataapi ſawinen pilwi, lehmä lypſääpi lihawa.

Satain ſuwet tulewat.

Satehekſi päiwän ſappi, poudakſi kuun kehä.

Sauwa maita paljon käypi, ſanat paljoa enemmän.

Se enſin jauhattaa, joka enſin myllyyn tulee.

Sekalainen kerjäläiſen ſäkki.

Sekalainen ſeurakunda.

Se kisſaa kiittää, jolla ei muuta eläindä ole.

Se koira wingahtaa, johon kalikka koskee.

Selkää ſilittäin kisſa händäänſä nostaa, kiittäin tyhmä ylpeäkſi tulee.

Se nimen ſanoo, jonga lapſi on.

Sen käſi alinna, jonga hewoinen ſuossa.

Sen on laki oikeambi, jolla kandaja parembi.

Sen tietää kuin kuwussa on, ei ſitä kuin nokassa.

Sentähden ſeppä pihdit pitää, ett' ei ſormet pala.

Se on huono lindu, joka ei woi höyheniänsä kandaa.

Se on tehty kuin tehty, lapsi tyttären watsaan; tyrät tekiän nähkään!

Seppä syöpi selwän leiwän, selwemmän sepän emändä.

Se saa walitun waimon, joka nai jätetyn pijan.

Se siinä on wäkeä kuin näköäkin.

Se ystäwä on kuin hädässä auttaa.

Sian tiedän kussan synnyin, paikan tiedän kussan paisuin, en tiedä kussa kuoleman pitää.

Siellä tuli kussa sauwu, siellä työ kussa sanoma.

Sika paistaa kylkeänsä, koira kuonoansa, paha waimo reisiänsä.

Siinä leipä syödään, jossa työ tehdään.

Siinä näkiä, kussa tekiä.

Siinä paha, kussa mainitaan.

Siinä wasta kyllä on, josta tähteitä jääpi.

Siitä härkä syö kuin hän wetääkin.

Siitä köysi jatketaan kuin katkee.

Siitä siasta kiini pidetään, joka aidan raossa löytään.

Siitä ylitse mennään, mistä aita matalin on.

Sika muistaa syömisen, waan ei lyömistä.

Sikiäwät työn tekiät, laiskat itse lakastuwat.

Sileät sowinnon jäljet.

Silitä taikka pese sikaa, yhdellä tawalla se winguu.

Silloin itkin ilman syytä, silloin waiwata walitin, koskan itkin isäni sylissä, huolin äiteni helmassa.

Silloin kala kiiskistä, koska mies mielettömästä.

Silloin köyhä keittää kuin kattilan saa.

Silloin lindu laihimmallansa, kuin pojat pienimmällänsä.

Silloin paras lakata, kuin leikki korkeimmallansa on.

Silloin seppä takoo, kuin rauta kuumana on.

Silloin sika säkkiin kuin päin on.

Silloin taitawa työn tekee, kuin taitamaton hangitsee.

Silloin takoman pitää kuin rauta kuuma on.

Sillä juttu julkisembi, jolla kandaja jalombi.

Sillä woitto, kellä kunnia.

Sinne mieletön menee, kuin järjetön käskee.

Sinne waaja waipuu, kuin nuija waatii.

Sinulla woitto, minulla kunnia.

Sitte wasta tali nähdään, kuin watsa awataan.

Sitä Jumala ruokkii, joka maata kuokkii.

Sitä koira kodoksensa kutsuu, missä yön lepää.

Sitä saadaan kuin ongitaangin.

Siweys arwon saa.

Siweys maan perii, rakkaus lain täyttää.

Siweä sika säkin naapuri.

Soimanſa jälkeen lindu nimitelään.

Sopii kakſi pataa yhdelle tulelle, waan ei ſowi neitſyttä kahta yhden yljän wuotehelle.

Sota-miehen waimo, kala-miehen koira.

Sota ſortaa, rauha rakendaa.

Suden koira kelwotongin, miehen piika wanhanakin.

Sukujanſa ſuuret naiwat.

Suloinen ſuwella kuolla, lämmin lähteä keſällä.

Suojakſi ſykſyiſet tuulet, talwen jatkokſi kewäiſet.

Suoja ſuuresta lumesta, pakkainen pyryn perästä.

Suolainen ja ſakea on köyhän makea.

Suo ſiellä, wetelä täällä, huonon miehen menoisſa.

Surkea ſurma ſilmin nähden, kuolema käſin pidellen.

Surma hepo ſuitſita, wahingokſi waimon walda.

Suru ſian ſiirtäjällä, murhe majan muuttajalla.

Suru ſillä, jolla ſulha, ſillä waiwa, jolla waimo, ſillä kakſi, jolla lapſi.

Suu hywän tundee, kieli makean maistaa.

Suun ando p - ſ - n pesti.

Suun' itki, ſydämen' nauroi, koska kuoli kumppanini, waipui waippani alainen.

Suu mettä lupaa, ſydän myrkkyä okſendaa.

Suu pannaan ſäkin mukaan, koska leipä loppuu.

Suuri pala ſuun rewäiſee, pienet näljän nään-nyttäwät.

Suuri ſata ſaataisſa, pieni ulos annettaisſa.

Suurus-pala ſilloin tällöin, murkina kuin muistetaan, ilda tulee itſeſtänſä.

Suurus ſuuhun, mieldä päähän, talon työ-hön taitawasti.

Suusſa juomarin mitta on.

Suusſa wieraan koto; wieras elää anomiſella.

Suustanſa lehmä lypſää, waan ei ſarwiſtanſa.

Suusta röykkä köyhä mies, ruumihilda rui-kamoinen.

Suu särjellä kuin sorwallakin.

Suwekši sykšyinen ruško, taka-talwekši kewäinen.

Sydämen kyllyydestä suu puhuu.

Sywälle kala kokee, parastansa mies etši.

Syy paha peljätä.

Syy-pää sakon wetää, hätäinen huoran naipi.

Syy sydessä, syy sepässä.

Syödessä laiskan nälkä tulee, wilu työtä tehdessä.

Syö koira kahleensa, pettää paha walansa.

Syö koira oksennuksensa, ottaa konna andimensa.

Syö koira oksennuksensa, pettää paha walansa.

Syö susi luetungin lambaan.

Syö susi nepaansakin.

Syö syöjä paljokin, ehkä elää wähemmälläkin.

Syötä wieraita sanoilla, sikši kuin keitos kerkiää.

Syötä wieraita sanoilla, niin ei kulu laarin kulma.

Syötäwä kuluu, pidettäwä paheneе.

Syö wähä, juo wähä, osta weitsi wyölles, tarwe-kalu kumppanikses.

Säkkiinsä päin Pappikin saarnaa.

Söisi kissakin kalaa, waan ei kastais' käpälääsä.

T.

Takana Joulun talwi kaikki.

Tallelle wanha panee, waan ei muista.

Talon-poika tarkka töille, oppinut on sanain seppä.

Talo työlle, wieras tielle, juhlan pidetyn perästä.

Tapaa karhukin jänikſen, jos ei muualla niin kattilassa.

Tapa endinen taluu, wirka endinen wetää.

Tapaturmainen wieras saa tapaturmaiset räätit.

Tapaturma miehen surma.

Tapa warren kaunistaa, ei karwan kauneus.

Taſa-jako näljän tappaa.

Taſan naiſet taipaleella, taſan matkoisſa ewäät.

Tattari taloon tuottaa, tattari talottomakſi.

Tautina hywä pala takana on.

Tawallanſa talo elää, puilla pirtti lämbiää.

Tawoistanſa mies, höyhenistänſä lindu tunnetaan.

Tee hywin taikka pahoin, edestäs kaikki löydät.

Tee niinkuin käsketään, älä niinkuin hywä on.

Tee ſäkki ſaadesſas, kylläs ſauwan aina ſaat.

Tehden työt lewiäwät, tekemätä ſoukistuwat.

Tehty on aljettu työ, ajatellen aika menee.

Tekiän käteen kaikki tulee.

Terwe nuori syötyänſä, wanha yön maattuanſa.

Teräwä tekewän aſe, tylſä weitſi tyhmän miehen.

Tiellä kisſat, tiellä koirat pahan waimon leipoesſa.

Tiellä laiska riihessä.

Tihiä werkko miehen onni, surma kaikille kaloille.

Tikka kirjawa metsässä, ihmisen ikä kirjawambi.

Toimi talon pitää, ei wäen paljous.

Toinen päiwä, toinen neuwo.

Toinen saamaan, toinen syömään.

Toinen tupa, toinen tapa.

Toisen housuilla on hywä tuleen istua.

Toisen waiwaisen wahingo, toisen onni autuaan.

Toisin kuuro kuulee, toisin sokea soutaa.

Toisin tyhmä luulee, toisin merellä tuulee.

Toista karhu ajattelee, toista karhun tappaja.

Toiwoessa aika kuluu.

Toiwoen hywät tulewat, peljäten pahat kulkewat.

Toiwotaan wetten takaa, waan ei toiwota tuonelasta.

Tottunut työn tekee, tottumaton tuskaunduu.

Totuus ei pala tulessakan.

Tulee häirió hywällekin, tapaturma taitawallekin.

Tulee mies meren takainen, waan ei tule turpeen alda.

Tulee sudengin wesi silmään, kuin kuoppaan joutuu.

Tulee wahingo wiisaallekin.

Tundekai mullista mies; hywällä hywät, huonolla huonot härjät.

Tuosta tunnen tyhmän miehen; nykä-puukko, nyrhi-kirwes.

Tupa tehty miesten tulla, talli seisoa hewoisten.

Tuppi huowilla tupana, miekan kärki auran kynsi.

Tuppurainen, tappurainen on takaus-mies.

Turkki tuulella parembi, nahka-wate waskaisella.

Turkit tuulella hywät, pälsit hywät pakkaisella.

Tuska neuwon muistaa.

Tuulee tuwan takana, ei tuwassa tunnukan.

Tyhjä neuwo neulan tiestä, nälkä naskalin siasta riutuwassa Kaupungissa.

Tyhmä ahne tyhymätön; sill' on puutos puuttumaton.

Tyhmä kauwas käkee, ennen kuin lopun näkee.

Tyhmän sydän aina suussa, wiisaan suu sydämessä *).

Tyhmät tyhjää naurawat.

Tynnessä kala kutee, hywät tawat hiljaisella.

Tyyristä syödään, ei tyhjää.

Työ kowangin onnen woittaa.

Työläs koiran suusta luuta ottaa.

Työläs on wanhasta kongaria tehdä.

Työläs on tyhjää jakaa.

---

*) Se on: tyhmä puhuu kaikki mitä hän ajattelee, wiisas ajattelee ja tietää mitä hän puhuu.

Työläs leski lepytellä, kauwan-nainut nauratella.

Työnsä muotoinen kelpo mies on.

Työstä työhön morisianda, unesta unehen lasta.

Työ tekiäänsä kiittää.

Työtä kuolewa tekeepi, maalda lähtewä makaapi.

Täi eläwässä, mato kuolleessa.

Täi miehessä, kirppu koiraesa.

Täytyy köyhän kärsiä, waan ei walittaa.

U.

Unda täynä makaawan watsa, wiljaa wireän watsa.

Uni-silmä sippurassa, wiina-silmä killin kallin.

Unhotettu wanha welka.

Useambi päiwä kuin makkara.

Usein köyhä tarwitsee.

Uudella sika lihoo, waimo laiska taikinalla.

Uusi luuta uunin puhdistaa.

Uusi welka wanhanakin.

W.

Wahingosta wiisaaksi tullaan, ehk' ei rikkaaksi.

Waiwainen lindu, jok' ei höyheniänsä kandaa jaksa.

Waiwainen waiwaisen naipi; siitä saadaan pussi-seljät, siitä waiwaiset wenywät.

Waiwaisella waimo kaunis, hullulla hywä hewoinen, herras-miehen naapurina.

Waiwaiselle armon tullen, rikkaalle rahan edestä.

Waiwaisen kala toisen miehen kassissa on.

Waiwaisen onni edellä käypi.

Waiwa suuri wanhettaissa, waiwa wanhana eläissä.

Wakka kandensa, mies wirkansa walitsee.

Wala warkaan miekka.

Walheella owat lyhyet jäljet.

Walkeus nauraa pimeyden töitä.

Wamba warpaassa, kipu keskellä sydändä.

Wanha määrä Pappilassa, kuuſ' sikaa, seitsemän liikkiöä.

Wanhuus on sairaus.

Warain myllyyn, myöhä kyytiin.

Waras luulee kaikki weljikſenſä, huora kaikki ſiſarikſenſa.

Waras wei warkaalda, sai ilman-saaneelda.

Waras wireätä kiittää, huora laiskaa laittaa.

Waris huutaa illalla hywää ilmaa huomenekſi; waris huutaa aamulla pahaa säätä päiwäkſi.

Waski kulda köyhän miehen, tina waiwaiſen hopia.

Wasta aika sataa, kuin heinät ladossa owat.

Watsa opettaa lappalaiſen ambuamaan.

Walsassa on orjan mieli, waan ei wierahan warassa, eikä pellon siemenessä.

Weitsi tyhmän jakajan käteen jää.

Welji welkaa tehtäissä, koira, konna maksettaissa.

Wellingi welan tekee, kaali kartanon pitää.

Wetelä kiitoksen liemi, arwo ansaittu parembi.

Wetelä on weljen weri, wieraan weri wetelämbi.

Wetelä wesi waraksi, turha kiitos kunniaksi.

Wieras weikkoa parembi, emän lasta laupiaambi.

Wie sika Saksaan, tuo sika Saksasta, sika sika aina on.

Wiha wiepi wiljan maasta, kateus kalan merestä.

Wiidesti wiriä käypi, kerralla laiska wäsyy.

Wiina wiisaat willitseepi, wäkewildä woiman wiepi.

Wiina willihin tekeepi, olut tuopi toiſen mielen.

Wiiſas kawalan pettää, hullu wiiſaan willitſee.

Wiiſi wirkaa, kuuſi nälkää.

Wilja wieraita kokoopi.

Wilja woittaa wiiſahangin, tauti kappaa kaitawangin.

Willainen iſällä witſa, äiden witſa willaiſembi.

Willainen on äiden witſa, iſän ruoska rundelewa, witſa wierahan werinen.

Wilu wiljan kaswattaa, lämmin terän tuottaa.

Wilu-wuoſi wilja-wuoſi.

Wireys wahingon palkitſee.

Wireällä oſaa wiiſi, laiskalla yksi, paha ſekin.

Wireä wanhembi laiskoja lapſia kaswattaa.

Witſa lapſen wiiſaaksi, watſa lapſen warkaaksi tekee.

Wuohen woi, waimon tawara ei ole tarpeelle talossa.

Wuohi waiwaisen eläin, hellä waimo wanhan miehen.

Wuoroin wieraissa käydään.

Wuosi wanhan wanhendaa, kaksi lapsen kaswattaa.

Wuosi wiepi wuoden waran, päiwä-kunda päiwä-palkan.

Wuotta myöden lindu soipi, kewättä kala kuteepi.

Wähäisestä waimo kaunis, suuresta sota-hewoinen.

Wäli wäätyllä witsalla, wäli wäändämättömällä.

Wähä elättää, tyhjä kuolettaa.

Wähä hywä, tyhjä paha.

Wähäinen lindu munii wähäisen munan.

Wähällä hullun mieli noutaan.

Wähä miehen mustuudesta, kuin on mieldä muutoin päässä.

Wähän mieldä hullun päässä, ei sengän siaa.

Wähän waiwoista waraa, waan enemmän wiisautta.

Wähässä juopunut laulaa.

Wähässä wahingo tulee, pikaisesti pijan rikko.

Wähä warjosta waraa, tyhjä turwa toisen takana.

Wäwystä wähän waraa, tyhjä turwa tyttärestä, miniästä mieli karwas.

Wäärin menee wäärin saatu, tuhlataan waiwata tullut.

Y.

Yhdet kaikki yhdekssässä, waan yksi mieli miehen päässä tarwitaan.

Yhteen päin sudetkin ulwowat.

Yhtä paljon mieldä on kiiskillä, kuin walaskalallakin.

Yhtä pitkät yhden jäljet, yhdet tawat tyttärillä.

Yhtä sutten silmäin wäli, yhtä warasten ajatus.

Yksi hullu taitaa enemmän kysyä, kuin yhdeksän wiisasta wastata.

Yksi lammas wettä määkii, koko karsina janoopi.

Yksi mieli ystäwillä, ehkä päät erinäiset.

Yksin päiwin ikäkin kuluu.

Yksin ylkä paras on, kaksin molemmat katoowat.

Yksi pahan tekee, kymmeneen se koskee.

Yksi porsaistakin pahin on.

Yksi sanoo ystäwällensä, ystäwä koko kylälle.

Yksi suu, kaksi korwaa; sentähden pitää enemmän kuuleman kuin puhuman.

Yksi syndi warkaalla, yhdeksän luulialla.

Yksi talon työ, joka syö taikka makaa.

Yksi tie, kaksi asiaa.

Yksi tie tuonelahan, yksi iäiseen ilohon.

Yksittäin pijat naidaan, yksittäin lambaatkin luetaan.

Yksi walhettelia saa yhdeksän matkaan.

Ylen-katse lapsen itkettää, ei osan wähyys.

Ylen köyhä katsotaan, portahalle astutaan.

Ylpeys langeamaan saataa.

Yöllä yököt lendelewät, hämärällä häijyt linnut, pahat naiset pimeällä.

Ä.

Äiti andaa nisän lapselle, waan ei mieldä päähän.

Äiti heitti, isä heitti, heitti minun heimolainen; waan ei heitä Herra Jesus, hylkää hywä Jumala.

Älkös pyhänä naiko, juhlan aikana ajelko; silloin pää on palmikoissa niin häijyn kuin hywängin naisen.

Älyä ammätkin tarwitſewat, jos ei muutoin niin leipoesſa.

Älä ennen hyppää kuin oja tulee.

Älä ennen karſinaa tee kuins waſikan ſaat.

Älä ennen löydä kuin katoo.

Älä ennen nuole kuin tipahtaa.

Älä ennen wanhaa moita, kuins uuden tawat tunnet.

Älä hulluun wieldäs waiheta.

Älä hywästä hywästy, älkä pahasta pahastu enſimmäiſellä erällä.

Älä itke ilman ſyytä, älä waiwata walita.

Älä juokſe juhlan alla naiman teillä naapurisſa; ſilloin on ſiweä kukin, puhdas piika ruokotongin.

Älä kaikkia korwenna kuin karwainen on.

Älä kerjäläiſen powesta leipää etſi.

Älä lyö lyödyn mieldä, ſärje ſuruiſen ſydändä.

Älä mene syhymätä ſaunaan, aſiata anſaan.

Älä nosta kiveä kuorman päälle.

Älä wähääkän ylen katso.

Älä wanhaa koiraa kauwan pilkkaa; se puree kuuhun saakka.

Ämmät ähkyen eläwät, kuuset paukkuen palawat.

Äree ämmä leipoessa, kiukkuinen kirnutessa, oltta pannessa äkäinen.

Äyri äyristä karttuu, jywä jywästä kaswaa.

Jälki-puhe.

Suuri kokous Sanan laskuja on tässä unhotuksen pimeyteen waipumasta pelastettuna, ja Suomalaisille huwitukseksi ja hyödytykseksi nyt walkeuteen edes tuotuna. Näiden seassa löytyy monda hywää waroitusta, monda hywin perustettua wertausta, ja muita ihanaisia wiisauden neuwoja, lyhykäisesti suloisilla sanoilla suljettuina, niin että ne julkisesti todistawat sekä Suomalaisten walppaasta järjen woimasta, että Suomen kielen merkillisestä taipuwaisuudesta, muutamilla sanoilla paljo käsittämään. Palawalla rakkaudella Jsän maata kohtaan, joka on minun waiwani huwitukseksi muuttanut, olen minä nämät Sanan laskut ahkeruudella kokoillut, walinnut ja järjestykseen asetellut. Kuitengin taitaa wielä monda löytyä, jotka ei ole minun tietooni tulleet, taikka owat toisilla sanoilla, kungin maan paikan puheen parren jälkeen, tawalliset. Muutamia paino-wirheitä on niiden sekaan myös sekä sanoissa että järjestyksessä epä-huomiosta joutunut, ehkä ne owat pienet, eikä saata lukiaa erhetykseen. Sen tähden, jos Seura-kundain Opettajat ja muut wiisaat miehet maa-

kunnassa, jotka Jsän maata rakastawat ja Suomen kielen ymmärtäwät, tahtoisiwat toiste minulle suosionsa osottaa, ja ei ainoastansa ilmoittaa kaikki ne wirheet ja puutokset, kuin he tässä taitawat hawaita, waan myös lähettää minulle kaikki ne Sanan Laskut, kuin he tundewat, ja tietäwät tästä wielä puuttuwan, mutta joissa joku merkillinen ajatus, neuwo ja wiisaus säilytettynä löytyy; niin tahdon minä ne kiitollisuudella waskaan ottaa, endisten kanssa järjestykseen sowittella, ja tämän kokouksen Kirja-painosta joskus toistain ulos andaa, että kaikki hywä, mitä Suomelle kunniaksi luetaan, ilme tulisi, ja hedelmän kandaisi. Ainoastansa tällä tawalla, monen miehen toimen, awun ja ahkeruuden kautta, on wasta täydellisyys tässäkin asiassa mahdollinen, niin kuin muissakin yhteisissä menoissa, joissa yhden woima on useasti paljoa puuttuwainen, eikä hänen paraskan työnsä taida kaikille yhtäläisesti kelwata, ja jokaiselle otollinen olla; sillä asian haarat, koettelemukset, tottumiset ja ihmisten luonnot owat aina enemmin ja wähemmin erinäiset, niin kuin kaikki kappaleetkin maan päällä.

Wiipurissa 10 päiwä Kesä-kuuta, wuonna 1818.

~~318.VII.27.~~
Suom. kansanrunous 2.